2022 TYT TÜRKÇE TESTİ

1. XII. yüzyılda gözlüğün bulunması, sadece görme kusurlarını —– kalmadı aynı zamanda insanların doğuştan getirdiği ya da zamanla oluşan tahribatları —– gerektiği inancını da yıktı.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) gidermekle – kabullenmeleri
B) somutlaştırmakla – onaylamaları
C) görmezden gelmekle – benimsemeleri
D) aramakla – düzeltmeleri
E) ortaya koymakla – iyileştirmeleri

2. Empati başkasının duygularına eşlik etmektir; birlikte ya da aynı şekilde veya bir kişinin diğeri sayesinde hissetmesi, duyması, etkilenmesidir. Bu, kuşkusuz başka bir boyuta taşıyabilir insanı çünkü kısmen de olsa "ben"in hapishanesinden çıkmayı gerektirir. Geriye kimle empati kurulduğunu bilmek kalır. Başkasının öfkesine katılmak, öfkeli olmak; başkasının mutluluğuna katılmak, mutlu olmaktır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başkalarının duygularını anlama çabasında olmak
B) Kendi sınırlarının dışındaki hayatları anlamak
C) Farklı bakış açılarına karşı ön yargıları kırmak
D) Kendisi dışındaki insanların hayatlarına öykünmek
E) Diğerlerinin beklentileri karşısında duyarsızlaşmak

3. Özellikle nezle veya grip olduğumuzda gündüz saatlerinde görece(I) (genellikle) daha iyi hissederken gece olduğunda hastalık belirtilerini(II) (göstergelerini) daha şiddetli hissederiz. Bunun nedeni, vücudun bağışıklık sisteminin belli bir düzen(III) (uyum) içinde olmasıdır. Gün boyunca (IV) (süresince) vücudu savunan bağışıklık sistemi aktifken(V) (çalışırken) geceleri dinlenmeye geçer ve hücresel savunma azalır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı, ayraç içinde verilenle uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Füruzan'ın hikâyeciliğinde eleştirmenlerce zayıf bulunan yanlardan biri yeknesak karakter üretimidir. Her hikâyesinde belli çevrelerde karşılaşılabilecek birkaç tipi anlatması ve bunların dışına çıkmaması bu eleştiriye dayanak gösterilebilir.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Bir yazarın eserlerindeki olağanüstü karakterleri beğenmişsek yazarın sonraki eserlerinde de aynı karakterleri arama eğilimine gireriz.
B) Eleştirmenin en büyük yetkinliği, sanat eserine dair teknik unsurları bilmekten de öte gerçek sanatı tanıyabilmesi ve tek anlamlılığa hapsolmamasıdır.
C) Eserlerinin geneline hâkim olan temalar, ilk başta tekdüzelik hissi oluştursa da bir araya geldiklerinde bir bütünün parçalarını andırır.
D) Deneme yazarları, hayal kurdukları için mi daha sonsuz bir evrene sahiptir yoksa öğrendiklerini özgün düşünce dünyalarına aktarabildikleri için mi?
E) Edebî eserdeki karakterin hayatın normal akışı içinde sıradan bir görüntüye bürünmesi yerine evrensel bir kimlikle donatılması onu belirli bir tip hâline getirir.

5.

• Çikolata tüketiminin faydaları nelerdir?
• Çikolata tüketiminin etkileri hangi yaş grubunda daha belirgindir?
• Çikolata gibi besinleri sevmenin temel nedeni nedir?
• Çikolata kişilerin hayata bakış açılarını nasıl etkilemektedir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

A) Kimi insanların çikolata, cips gibi yağlı yiyecekleri; kimilerinin ise karnabahar, brokoli gibi sebzeleri sevmesinin arkasında yatan unsurun genetik faktörler olduğu ortaya konmuştur.
B) Her gün bir parça çikolata yiyenlerin, hiç çikolata yemeyen ya da çok fazla yiyenlere göre olaylara daha pozitif yaklaştığı saptanmıştır.
C) Yetişkin kişilerde, sanılanın aksine, çikolatanın tadını; kadınların erkeklere göre daha az sevdiği tespit edilmiştir.
D) Çikolata gibi yiyecekler, ergenlerde serotonin salgılanmasını çocuklara göre daha fazla sağladığı için bu besinleri tüketen ergenlerin çocuklara göre daha mutlu olduğu belirlenmiştir.
E) Çikolatanın ham maddesi olan kakaonun boğazdaki sinir uçlarında bir tabaka yarattığı ve bu tabakanın, sinirlerin tahriş olmasını engellediği ifade edilmiştir.

6. Başkalarını memnun etmek için çalışırsan fark edilemezsin fakat kendini memnun etmek için yaptığın şeylerin birinin ilgisini çekme şansı vardır.

Aşağıdakilerin hangisi bu cümlede anlatılmak istenenle anlamca aynı doğrultudadır?

A) Hedefe başkalarının fikirlerine aldırmadan ilerlektiler başarıya ulaşmada güçlük çeker.
B) Özgünlük, dış dünyadan etkilenmek yerine öz bejliğini ön plana çıkarmayı gerekli kılar.
C) İnsanlar kendi çıkarlarına uygun gördükleri şeyleri daha kolay benimseme eğilimindedir.
D) Kendini gerçekleştirme yolunda atılan adımlar, toplumda yer edinme ihtimalini artırır.
E) Toplumu tatmin etmek için verilen her taviz en başta kişinin başarısını gölgeler.

7. (I) İkinci Dünya Savaşı sonrası pek çok Avrupa ülkesinin şehirleri bir enkaz panoramasından ibaretti. (II) Öyle ki sadece Almanya'da savaş sonrası inşa edilen birçok devasa binanın molozu, yıllarca bu enkazın içinden alınmıştı. (III) Savaş sonrasında Batı'da gelişerek savaşın sonuçlarıyla yüzleşen edebiyat ise "enkaz/moloz edebiyatı" diye adlandırıldı. (IV) Sonuçlarına eleştirel biçimde bakarak savaşın mantığını tepetaklak eden bu edebiyatın, enkaz edebiyatı diye anılması yerindeydi. (V) Zira bu savaş aynı zamanda Batı'da uygarlığın şafağına olan inancın da yıkılışını simgeledi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede savaşın ardından Avrupa kentlerinin görünümü betimlenmiştir.
B) II. cümlede yıkımın etkisini anlatmak için örneklemeden yararlanılmıştır.
C) III. cümlede savaş sonrası edebiyata verilen isim gerekçesiyle açıklanmıştır.
D) IV. cümlede bu dönem edebiyatının ismiyle içeriğinin tutadığı vurgulanmıştır.
E) V. cümlede savaşın Batı toplumu için anlamı belirtilirken mecaza başvurulmuştur.

8. Trenin son vagonuna gelene kadar bir sonraki vagonda nelerle karşılaşılacağı ile ilgili merak ve beklentiler yaşamın sürükleyici güçlerindendir; tıpkı heyecanlı bir film izlemek gibi. Son vagon, yolculuğa dair beklentilerin de sonudur; heyecan diner ve deneyimlenmemiş duygulardan uzaklaşılır.

Bu parçada aşağıdaki durum eklerinden hangisi yoktur?

A) İlgi B) Ayrılma C) Yönelme D) Bulunma E) Belirtme

9. Ahmet Hamdi Tanpınar, ilk baskısı 1946'da yayımlanan Beş Şehir denemesinin asıl(I) konusunun hayatımızda kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü ile yeniye karşı(II) beslenen özlem olduğunu söyler. Sadece milletlerin değil bireyin asıl manasını maziyle tanımlayabileceğini düşünen yazara göre mazi, daima(III) vardır. Kendimiz olabilmek için maziyle hesaplaşmaya mecburuz. İşte Beş Şehir böyle(IV) bir mecburiyetin sesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Sıfat – zarf – edat – zarf
B) Sıfat – edat – zarf – sıfat
C) İsim – edat – sıfat – zamir
D) İsim – zarf – zarf – edat
E) Zamir – sıfat – zarf – bağlaç

10. Vücudumuzdaki proteinlerin üçte birini oluşturan kolajen ——-

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa öge dizilişi "özne – zarf tümleci – belirtisiz nesne -yüklem" **şeklinde olur?**

A) aynı zamanda bilinen en sağlam malzemelerden biridir
B) başta kemik ve deri olmak üzere tüm dokularda bulunur
C) genç ve pürüzsüz bir cilde sahip olmamıza yardımcı olur
D) bulunduğu dokudaki işlevine göre karmaşık yapılar ortaya çıkarır
E) hayli uzun ömürlü olmakla birlikte belli bir yaşam süresine sahiptir

11.

(I) Kendimi eski mahallemin Arnavut kaldırımlarında çocukluğumu ararken buluverdim geçenlerde.
(II) Bahçelerinde saklambaç oynadığım evlerin bakımsız, hüzünlü hâllerine bakarken saçılıverdi birden etrafa anılarım.
(III) Limon sarısı gibi görünen eskiliğin yüzü, sadece bakımsızlıktan ibaret değildi elbette.
(IV) Benim zihnimdeki eskilik: Duvarlarda çiviler, lekeler, paslanmış salça kutusundan saksılar…
(V) Yoğurtçuya karşı pencereden seslenen Fatma teyzemin nidalarının yokluğu da eskitmişti bu evleri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Oldum olası(I) kendime çekidüzen(II) vermeyi hiç bilmem. Sakal bir karış, saçlar öylesine, günlerce dolaştığım olur. Bir Mehmet Bey vardı, komşumuz. Tanışır, konuşurdum ama adımı hiç merak etmemiş mi yoksa unutumuvermiş(III), nedir? Bir gün benim için "Hani, sacı sakalı(IV) akar gibi bir adam geliyor buraya, o işte!" demiş. Üstüme başıma özen göstermeyi beceremem. Çoraplarım hep düşer, yakamla boyun bağımın(V) biri bir yanda diğeri bir yanda.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. İri gövdesi güneşte devasa bir petek gibi ışıldayan palmiyenin yaprakları altında üç kadın oturuyor (I) Fatma Aliye, Halide Edip, Samiha Ayverdi (II) Uzaktan güçlükle işitebildiğim sesleri, vecd hâlinde kovanlarına girip çıkan bal arılarının seslerini andırıyor (III) Ne etrafta onları sezen bir baş var ne de onlarda etrafla ilgilenen bir telaş (IV) İki ayrı zaman, aynı tarihî konağın avlusunda akıyor biteviye (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

• Kendinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul, teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.
• Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerden sonra konur.
• Anlamı güçlendirmek için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
• Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi, virgülün kullanımıyla ilgili bu bilgilerden birine örnek gösterilemez?

A) Benim de söyleyeceklerim vardı elbet sana ama gözlerine bakmakla yetinmeyi bildim, dedi usulca.
B) Haydi, biraz da sen tutun rengârenk kanatlı yaban kuşlarının çıkardığı umut rüzgârına.
C) Hayatta neyin önemli olduğunu anlamak için arkama dönüp bakıyorum ki iyilik, iyilik, hep iyilik.
D) O, bundan yıllar önce her şeyi arkasında bırakıp yeni bir şehre taşındığında kalbindeki aşkı da yitirmişti.
E) İnsan kendini sevip, yaptığı hatalardan ders çıkardıkça içindeki olgunlaşma hissi de tüm benliğini kaplar.

15. (I) Her toplumda kuşaklar arasında yinelemeler ve bunun karşısındaki değişimlerden oluşan bir karşıtlık örülür. (II) Eskiler ile bugünküler kavgası şu veya bu biçimde, açıkça ya da sessizce tekrarlanır. (III) Ne kadar tarihsel çağ varsa o kadar modem dönem olduğu söylenir. (IV) Yine de birkaçı dışında hiçbir toplum gerçekte kendini modern olarak adlandırmamıştır. (V) Modernlik yalnızca zamanın geçişinin bir sonucuysa kendini modern olarak adlandırmak, modernliği çok çabuk yitirmeye razı olmak demektir. (VI) Her şeyin izini silip yok eden kaçınılmaz kültürel erozyonlar, bugün modern toplum dediğimiz bizlerin adını da bir gün yok edecektir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) V

16.

I. Roket kullanmadan uzay deneyimi yaşamak isteyen Eustace, basınçlı bir uzay kıyafeti giymişti ve ince bir polietilen balonun altına asılıydı.
II. İlkin gevşek bir dörtgen hâlinde göğe doğru yükseldi sonra pürüzsüz ve şişkin bir damla biçimi aldı.
III. Eustace hedefine yani gezegen yüzeyinden 25 mil yüksekliğe ulaştığında ise balon; futbol stadı büyüklüğünde, ışıl ışıl parlayan, kusursuz bir küreye dönüştü.
IV. Balon göğe sorunsuzca yükselirken içindeki helyum gazı genişlemeye başladı ve kat ettiği her mesafede balonun şekli değişti.
V. Geçtiğimiz ay 57 yaşındaki Alan Eustace, kayış gıcırtısı dışında hiçbir ses çıkarmadan New Mexico Çölü'nden gökyüzüne doğru hareket etti.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Yirminci yüzyıl, dünya kaynaklarını paylaşmak için çıkmış savaşlarla ve bu savaşların birbirinden uzaklaştırdığı toplumlarla tarihteki yerini alıyor. (II) Yirmi birinci yüzyılda gelişen sanat ve iletişim olanakları sayesinde artık dilleri, giyimleri, dünya görüşleri farklı bireyler tahmin edilemeyen ortamlarda karşılaşıyor. (III) Bu imkânlar, insanlara farklı mekânlarda sanat aracılığıyla "öteki"ni tanıma fırsatı sunuyor. (IV) Yönetmen Isabel Coixet, bu buluşma ortamlarını ve farklı kökenden gelen insanların bir aradalığını sinema diliyle anlatıyor. (V) Böylelikle insanlar arasındaki mekânsal ve düşünsel ayrım, sinema aracılığıyla bulanık hâle gelmiş oluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) I B) II C) III D) IV E) V

18. —. Başka bir deyişle kitap yazmaya başlamak önemlidir ama önce yazma cesaretini toplamak gerekir. Neticede nasıl yazı yazacağınızı biliyorsunuz; parmaklarınız var ve bir de hayatınız. O tek hayatta kelimelerinizi yazarak sesinizi duyulur hâle getireceksiniz sonra da başkalarının sizi işitmesini sağlayacaksınız. Bunun için yapmanız gereken şey, yazmak. İnsanlar zihninizin içinde dolaşan fikirleri okuyamaz. Onlar ancak sizin dikkatle ve muazzam bir aşkla kâğıda döktüğünüz düşüncelerinizi okuyabilir. O hâlde yazmaktan başka çareniz yok.
Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) Bugüne kadar okurun karşısına çıkamamış mükemmel kitabınızın önündeki tek engel ertelemedir
B) Yazarken yavaş hareket etmek yazma sürecinde geçen zamanın da tadını çıkarmaya olanak tanır
C) Yazı masasına oturduğunuzda ihtiyacınız olan ilk şey size öğretilen kalıplaşmış teknikleri unutmaktır
D) Yazmayı bir yetenek olarak gördüğünüzde nasıl başlayacağınıza dair endişeniz yok olacaktır
E) Taslak hâlindeki karalamaları hayal dünyanızın renkleriyle canlandırdığınızda bir eser ortaya koyarsınız

19. Gombrich'in Sanat'ın Öyküsü adlı klasik çalışması "—." cümlesiyle başlar. Başka bir deyişle sanat üzerine, sanatın özü üzerine konuşmayı mümkün kılan sanatçıdır. Tümevarımcılığın hasıdır bu bakış açısı. Bütünün gerçekliğine inanmaz. Dolayısıyla sanatçıyı ihmal eden bir soyutlamanın sanata dair zihinsel çıkarımlarında da sahicilik bulmaz. Önce insan, der. Önce eylem. Sonra kuram.
Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) Sanatçı; toplumda kişiliğiyle değil, sanatıyla varolandır
B) Sanat; sadece estetik kaygıyı değil, toplumsal faydayı da esas alır
C) Eserin değer kazanmasında sanatçı kadar toplumun da etkisi vardır
D) Sanat; sadece ideali değil, bireysel gerçeklik algısını da yansıtır
E) Eser diye bir şey yoktur, sadece onu ortaya koyan vardır

20. Dünyanın en yüksek dağı olan Everest'in zirvesi, deniz seviyesinden 8848 metre yüksektedir. İki tektonik levhanın -yer kabuğu parçasının- çarpışması sonucu oluşan Everest Dağı, —.
Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse "Everest Dağı'nın fiziki özelliklerinde zamanla değişiklik olduğu" **sonucuna ulaşılır?**
A) gelişen yükseklik belirleme yöntemlerine bağlı olarak yüksekliği farklı sayılarla ifade edilen bir dağdır
B) birbirini itmeye devam eden bu iki levha nedeniyle her yıl yaklaşık dört milimetre kadar yükselmektedir
C) çevresel koşulların değişmesine bağlı olarak yeni oluşan dağlarla birlikte dünyanın en yüksek dağı olma özelliğini kaybedebilir
D) zirve noktasında ölçülen sıcaklık değeri, iklimsel koşullara bağlı olarak farklılık gösteren bir coğrafi yapı özelliğindedir
E) üzerinde belirlenen yeni rotalarla tırmanışlar için günden güne cazip hâle gelen bir yapı özelliği sergilemektedir

21. Süper kahraman karakterleri oluşturmada usta olan Stan Lee, Örümcek Adam karakterini tasarladığında yayımcısı Martin Goodman'e konuyu açar. Goodman ise sekiz bacaklı bir hayvandan türetilen bu karakterin toplumu tiksindirip iğrendirebileceğine yönelik kaygılarını dile getirir. Yine de bu diziyi yayımlamayı kabul eden Goodman'in birkaç sayı sonra haksız olduğu anlaşılır. Okurlar, Örümcek Adam'ı sever ve takip eden yıllar içinde Örümcek Adam serisi; Fantastik Dörtlü, Hulkve Barbar Conan gibi çizgi romanlardan bile çok satarak şirketin en önemli maddi kaynağı ve sembol karakterlerinden biri olur.
Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?
A) Bir fikir olgunlaşırken başarıya ulaşmak için uzmanların tecrübelerinden faydalanmak gerekir.
B) Ekonomik kaygılar yerine toplumsal beğeniler için üretilen işler, daha fazla kazanç getirebilir.
C) Kurgusal bir karakter tasarlanırken toplumun her kesiminin görüşüne başvurulmalıdır.
D) Fikirlerin başlangıcında yaşanan ayrılıklar kurgusal karakterlerin benimsenmesinin temelidir.
E) Özgün bir fikir karşısında toplumun tepkilerine dair taşınan ön yargılar, yanıltıcı olabilir.

22. Orta Çağ sonuna kadar Çin'de yeni bir takvimin imparatorlarca yürürlüğe konması, modernite öncesi Batı devletlerinde her imparator adına madeni para basılmasına benzer bir uygulamaydı. Bu uygulamaların ikisi de imparatorun değiştiğinin anlaşılmasını sağlıyor ve egemenliğinin tanındığı anlamına geliyordu. Siyasal egemenlik ile takvim arasındaki yakın ilişki nedeniyle gök bilim incelemeleri için geleneksel olarak kullanılan cihazlar ve bunların yapımına ilişkin bilgiler, imparator adına çalışan bilim insanlarınca gizli tutuluyordu.
Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?
A) Hem Çin'de hem Batı'da yönetici değişimine dair bilgi, yaygın kullanılan kimi araçların değiştirilmesiyle duyurulmuştur.
B) Takvim ile siyasal otorite arasındaki yakın ilişki Çin'de gökbilim çalışmalarının ilerlemesini engellemiştir.
C) Batı'da imparator adına para basılması ekonomik kaynakların yöneticinin kontrolünde olduğunun göstergesidir.
D) Çin'de imparator için çalışan bilim insanları, gök bilim incelemelerine yönelik cihazlar tasarlamıştır.
E) Çin'de imparator değişimine dair kimi pratikler, Batı devletleriyle etkileşimden sonra uygulanmaya başlanmıştır.

23. Mozart'ın kariyeri; sanat tüketicisinin genişlediği, sanatın piyasa mekanizmalarına dâhil olduğu karmaşık bir dönemde başlar. Sanatın yaygınlaşması sürecinde sanatçı eserini seçkinlerin dışında geniş kalabalıklara sunmak zorunda kalır. Bu durum, sanatçının estetik yönü güçlü "müzik eserlerinden ziyade herkes tarafından kolayca tüketilebilecek "müzikal ürünler" vermesiyle sonuçlanır. Babasının Mozart'a önerisi; müziğin üretim-tüketim ilişkisinde tüketimin başat hâle geldiğini göstermek bakımından çarpıcıdır: "Sana önerim, çalışmalarında yalnızca müzikten anlayanları değil, anlamayanları da düşünmen. Bildiğin gibi müzikten anlayan 10 kişi varsa anlamayanların sayısı 100'dür.".
Bu parçaya göre müzikal ürünü, müzik eserinden ayıran temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tüketici kitlesinin niceliği ve niteliği
B) Sanatçısının yetkinliği ve tanın ırlığı
C) Üretildiği toplumun müziğe bakışı
D) İcra edildiği ortamların fiziksel özellikleri
E) Üretiminde rol oynayan piyasa ilişkileri

24. Bilgeliği başka hiç kimsenin sizin yerinize çıkamayacağı, hiç kimsenin sizi koruyamayacağı ıssız bölgeye yapılan bir yolculuğun ardından keşfedebilirsiniz. Hayran kaldığınız hayatlar, size soylu gelen davranışlar örnek bir aile büyüğünün veya bir öğretmenin ideal hayatından çıkmadı. Aksine kötülükten ve yanlışlardan oluşmuş çok farklı başlangıçlardan

türedi. Bu yüzden sevdiğiniz hayatlar ve davranışların hepsi bir mücadeleyi ve zaferi temsil eder.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Bilgeliğin ilk adımı çevredeki her şeyden şikâyet etmek, son adımı ise her şeyle uzlaşmaktır.
B) Bilgelik insanın ne düşüneceğini değil, nasıl düşüneceğini öğrendiği bir yolculuktur.
C) Gündelik mücadelelerden vazgeçmek bilgeliğe doğru yol almak adına atılan bir adımdır.
D) Bilgelik kimsenin ayağına gelmez; o, dünyanın zorluklarına karşı geliştirilmiş bir tutumdur.
E) Neleri ve kimleri görmezden gelebileceğini öğrenmek kişiyi gerçek bilgeliğe ulaştırır.

25. Masal adalarının birinde ihtiyar bir balıkçı varmış. Her akşam balıktan döndüğü zaman ada halkı başına üşüşür ve ona açık denizde neler gördüğünü sorarmış. Halkın ilgisini çekmek için herkesin göremeyeceği canlılar ve tasavvur edemeyeceği tesadüfler icat eden sanatkâr balıkçı; o gün açık denizde bir deniz kızı gördüğünü söyleyip bu hayali, türlü masallara dönüştürmüş. Günlerden bir gün balıkçı, açık denizde gerçekten bir deniz kızı görmüş. O gün balıktan döndüğü zaman kendisine neler gördüğünü soranlara bu sefer, "Bugün hiçbir şey görmedim." demiş.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Deneyimler, sanatçıdaki yaratıcılığı harekete geçirir.
B) Dinleyicinin ilgisi, hikâyedeki kurguyu zenginleştirir.
C) İnsanlar, gerçeklikten kaçmak için masallara sığınır.
D) Nitelikli eserler, sıra dışı olaylardan ilham alır.
E) Kurgu, gerçeklerden ziyade hayallerimizden beslenir.

26. Günümüzde sahaf denince büyük çoğunluğun aklına ikinci el kitap alıp satan kitapçı gelir. Ancak sahaflık sadece bir ticaret olmayıp belli bilgi donanımını da gerektiren bir meslektir. Osmanlı Türkçesi bilmek bunun başında gelir. Eski harflerle basılı birçok önemli eser bulunmakta ve bunlar tarihe kaynaklık etmeleri açısından önem taşımaktadır. Sahaflık, bu nedenle bir yanıyla arkeolojik keşif yapmaya benzer. Birikimi toprağın altından çıkarıp bugünün hizmetine sunan kişi olan sahafın eline geçen kitaplar arasından bulacağı bir mektup veya belge, bazen tarihle ilgili hiç bilinmeyeni gün yüzüne çıkartabileceği gibi yanlış bilinen bir olayı da düzeltebilir.

Bu parçaya göre sahaflarla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Tarihi malzemeyi işleyip yorumlayarak bilgiye dönüştürür.
B) Kültürel mirası ortaya çıkararak hayata yeniden kazandırır.
C) Metinler aracılığıyla OsmanlıJŞflkçesinin öğretimine katkıda bulunur.
D) Toplumda kâr amacı gütmeyen bir meslek olarak algılanır.
E) Elindeki malzemeyi incelerken arkeoloji biliminden yararlanır.

27. Sanat, edebiyat ve eleştirinin kökeninin yakın dönemlere dayandığını iddia ederken resim, şiir ve müzik türlerinin izlerine daha önceki çağlarda rastlanmadığını değil; bu türlere bakışımızın önceki dönemlerden farklı olduğunu ileri sürüyorum. Söz gelimi İlyada destanı 2000'li yıllarda Arkaik Çağ'dakinden çok farklı işlevler görür. Modern okurlar için bir başyapıt olarak Batı edebiyatında önemli bir yeri vardır. Ama Antik Yunan'da yaşayanlar, onun edebiyat olduğunu düşünemezlerdi çünkü kavramsal olarak henüz böyle bir sınıflama yoktu. Bu epik şiir, kurmaca olması yönüyle benzersiz bir yazın tarzı payesi almak şöyle dursun, toplumsal hayatla sıkı sıkıya bütünleşmişti; törenlerde okunuyor, öğretiliyor ve sık sık hukuksal anlaşmazlıkların karara bağlanmasında kullanılıyordu.

Bu parçaya göre Antik Yunan'da İlyada destanının günümüzdeki gibi bir edebî yapıt olarak görülmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözlü kültür geleneğinden beslendiği içinfoplumun ürünü olarak algılanması
B) Sosyal yaşamda bir amaca hizmet ettiği için faydacı yaklaşımla incelenmesi
C) Hukuki metinlerin boşluğunu doldurduğu için estetik yönüne odaklanılmaması
D) Yazınsal metin kategorisi oluşmadığından bu yönünün değerlendirilememesi
E) İçeriğinin yazıldığı dönemin sosyal ve siyasal işleyişine yönelik tasarlanması

28. 300'den fazla üstün zekâlı çocuğun 13 ila 38 yaşları arasında izlendiği bir araştırma; bu çocukların yarısının bugün önemli pozisyonlarda çalıştığını, iyi koşullarda yaşadığını ve hayatından memnun olduğunu gösteriyor. Peki diğerleri? Pek çoğu, sınıfın geri kalanını onların seviyesine taşıyamadığı için konuyu sınıfta işlenmeye başlamadan önce öğrenmiş bu öğrencileri görmezden gelmek zorunda kalan öğretmenler ve kendilerine hitap etmeyen öğrenme ortamları yüzünden konsantrasyon problemleri yaşıyor. Ayrıca onların arkadaş edinme ve birlikte çalışma gibi konularda desteğe ihtiyaç duymayacaklarına inanılması; üstün zekâlıları derinden etkiliyor, motivasyonlarını düşürüyor, böylece onları potansiyellerinin altında bir hayat yaşamak zorunda bırakıyor.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin üstün zekâlı çocukların potansiyellerinin altında kalma sebeplerinden biri olduğu söylenemez?

A) Grup içinde rekabet etmekte zorluk yaşamaları
B) Gruba uyamamak sebebiyle arka planda kalmaları
C) Beklenenden daha fazla ön bilgiye sahip olmaları
D) Öğrenme ihtiyaçlarının altında okul koşullarında bulunmaları
E) Sosyal etkileşim konusunda yardımdan yoksun olmaları

29. Kibir kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyüklenme veya küçümseme anlamına gelir. Kibir kendinin neyse öyle oluşunu kabul etmeme durumudur ve şişirilmiş bir iç dünya algısıyla gelişir. İnsanı karşıt görüşlere kapatarak kendi gücü ve yeteneği konusunda yanıltır, abartılı bir güçlülük düşleminden beslenir. Kibrin kaynağı benlik saygısıyla ilgili kaygılardır. Sözgelimi küçümseme durumunda kişi başkalarıyla arasına mesafe koyarak adeta bir ulaşılmazlık zırhına bürünür ve olası incinmelerden kendini korur. Büyüklenme durumunda ise kişi sürekli kendini över, yaptıklarını abartarak anlatır. Böylece kendine ve çevresine değersiz biri olmadığını kanıtlamaya çalışır.

Bu parçanın yazarının kibirle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

A) Kibir, insanda sağlam olmayan veya zedelenmiş bir benlik saygısının varlığını gösterir.
B) Kibrin ortaya çıkma nedenlerinden biri, kişilin sürekli kendiyle yarış hâlinde olmasıdır.
C) Kibirli kişilerin ortak özelliği başka olr bağ tanımadan sadece kendi doğrularına odaklanmaktır.
D) Kibirli biri için onaylanmak, kabul görmek ve beğenilmek karşılanması beklenen gizli taleplerdir.
E) Kibrin etkisindeki kişi için kendinde olmayanın başkalarında olabileceğini düşünmek zordur.

30. Türk edebiyatındaki yerini öykücü ve çevirmen olarak tanımlayan yazar, küçük yaşlardan itibaren yerli ve yabancı seçkin yazarları okuyarak büyür. Bu durum, ona çeviri dünyasının kapılarını aralar ve kendi öykülerini yazacak olgunluğa geldiğine ikna olana kadar çeviri yapar. Ortaokuldayken ders kitaplarından bazı metinleri Türkçeye aktararak başlayan çeviri serüveni, Poe'dan yaptığı Altın Böcek çevirisiyle iyice ciddileşir. Zor bir metindir bu ve yazar bu öyküyü çevirirken dikkatini yoğunlaştırma disiplini kazanır.

Çevirirken en sıkıldığı metin, dil ve anlatımını bir türlü sevemediği için üzerinde dikkatle çalıştığı Nabokov'un Pnin adlı eseridir. Kaynak metnin ait olduğu kültürel özellikleri, Türkçenin inceliklerine uygun biçimde aktarmak için gösterdiği çaba ise satış rakamlarına yansımaz.

Bu parçada söz edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Çeviriyi, özgün edebiyat metinleri yazmaya hazırlık olarak görmüştür.
B) Üslubundan hoşlanmadığı eserleri de Türkçeye kazandırmıştır.
C) Çeviriye en uygun dil ve üslup arayışı içinde olması okuru zorlamıştır.
D) Çeviride bire bir aktarım yerine dilin özelliklerini yansıtmayı gözetmiştir.
E) Çeviri yapmasının çalışma tarzının şekillenmesinde etkisi olmuştur.

31. Öykülerinde kahramanlarının duygu durumlarını anlatırken şiirselliği tercih eden yazar, kelimeleri de titizlikle seçer. Öykü atmosferini yaratırken çarpıcı imgeler kadar kültürel unsurlardan da yararlanır. Bilinç akışı tekniğini kullanarak hayatın anlamını arayan kahramanların iç dünyalarına derinlik katmayı ihmal etmez. Yazarın, duygusal yaşantısında ve bilinç düzeyinde yaşadığı ruhsal yabancılaşmanın ayırdındaki kadınları ele alması oldukça önemlidir. Onun kadınlarının bu öz bilinci, hayatı sorgulamalarına ve değişim için gereken cesareti göstermelerine neden olur. Böylece öykücülüğümüzün özgün ve dirençli kadın kahramanları sahneye çıkar.

Bu parçada söz edilen yazarla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Kahramanlarını görünürdeki özelliklerinin ötesinde ele alarak işler.
B) Eserlerinde akılcılığı ve gerçekçiliği ön planda tutar.
C) Seçtiği imgeler, eserlerinin etkisini artırmada önemlidir.
D) Eserlerinde sözcüklerin ifade gücüne özen gösterir.
E) Kahramanları arasında duygusal farkındalığı yüksek kadınlar yer alır.

32. Bir sanat eserinde ilk keşfedilen güzellikler en çabuk bıkılanlardır çünkü daha önce bildiklerimizden en az farklı olanlar bunlardır. Vinteuil'ün sonatının en gizli detayları benim için artık görünür olduğunda eseri en başta beğenmemi sağlayan güzellikler, alışkanlık kazandığım için duyarlık etki alanımın dışına sürüklenmişti bile. İlk göze çarpan güzelliklerden uzaklaşıp yeni bakış açılarıyla eseri dinlemeye başladığımda sonatın, dimağıma karışıklıktan başka bir şey sunmayan hâliyle baş başa kaldım. Üsluptaki bu anlaşılmazlık bana seveceğim bir tını bıraktı. Güzelliğinin gücüyle görünmez olan bu tını, en son fark ettiğimdi ama en son terk edeceğim de yine oydu çünkü onu sevmem daha fazla zamanımı almıştı.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Bir sanat eserini vazgeçilmez kılan geçmişten getirdiğimiz duyarlıklarımıza hitap etmesidir.
B) Bir sanat eserini değerlendirirken ilk dikkatimizi çeken, eserin bize tanıdık gelen unsurlarıdır.
C) Bir sanat eserine aşinalığımız arttıkça onu beğenmemizi sağlayan ilk unsurlar etkisini yitirir.
D) Bir sanat eserine sevgimizi uzun soluklu kılan; onun keşfetmesi zor, alışılmadık yönleridir.
E) Bir eserin detaylarını kavramak için harcanan zaman, o eseri ne kadar seveceğimizi de belirler.

33. Sanatın estetik bağımsızlığını savunan Monet'in Nilüferler Serisi adlı resmi, ressamın felsefesini yansıtan en tipik eserlerinden biri. New York Modern Sanat Müzesi'nin önde gelen koleksiyonlarının nadide bir parçası olarak sergilenen eser, adından da anlaşılacağı üzere bir nilüfer göletinin detayına odaklanıyor. Eserde suyun yüzeyi, nilüferler, bulutların göle yansıması en güzel hâliyle görülüyor. Ancak bu eser, geleneksel manzara resimleri gibi çevresel detaylar içermiyor. Bu nedenle Barok Dönemi manzara resimlerindekiler gibi izleyicinin gözü ağaçlara, dağlara, ufuk çizgilerine veya gerçekte var olsa da diğer unsurlara değil, sadece suyun yüzeyine odaklanıyor. Böylece izleyici artık manzaranın dışında durmuyor, esere dâhil oluyor.

Bu parçada Nilüferler Serisi adlı resimle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Belli bir sanat anlayışını temsil ettiğine
B) Günümüz sanat anlayışının dışında kaldığına
C) Doğa manzarasını farklı bir tarzda yansıttığına
D) Sanat dünyasında özel bir değer gördüğüne
E) İzleyicisinin odak noktasını değiştirdiğine

34. Yiyeceklerin bozulup bozulmadığını takip etmek ve hangi gıdaların tüketilebilir olduğuna karar vermek insanların ne yiyeceği konusunda kaygılanmasına yol açıyor. Aslında bu endişe hiç de boşuna değil çünkü ABD'de her altı kişiden biri, yiyecek aracılığıyla taşınan hastalıklarla mücadele ediyor. Neyse ki bugünlerde, en azından, buzdolabınızda hangi ürünlerin bakteri taşıdığını ve neyin çöpe atılması gerektiğini size söyleyecek bir teknoloji geliştirildi. Pekin Üniversitesindeki bilim insanları, yiyecekle aynı süre içinde bozulan ve renk değiştiren altın nanoçubuk etiketler tasarladı. Herkesin rahatlıkla kullanabileceği bu etiketler, ambalajların üstüne yerleştirilerek gıdaların bozulduğunu koklamadan anlamayı sağlıyor. Bu teknolojinin hava geçirmeyecek biçimde ambalajlanmış ve zaman içinde bozulan her ürüne uygulanması planlanıyor.

Bu parçada söz edilen teknolojiyle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Sağlığı koruma amacıyla geliştirildiğine
B) Pratik bir kullanıma sahip olduğuna
C) Yaygınlık kazanacağının düşünüldüğüne
D) Gıdaların ömrünü belirlemeye yaradığına
E) Tüketicide tasarruf bilinci oluşturduğuna

35 – 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Polisiye türünün bilinen ilk örneklerini veren Edgar Allan Poe ile Agatha Christie'nin eserleri başta olmak üzere bu türde kaleme alınmış kurgusal eserlerde modern insanın anlam dünyasına ilişkin ipuçlarını bulmak mümkündür. Kültürel anlamda farklılaşsa da türün klasik eserlerinin temelinde bir formülün yer aldığı görülür. Bir suçun işlenmesiyle ortaya çıkan tüm bu hikâyelerde suçu işleyebilecek şüpheliler üzerine bir soruşturma yürütülür. Okurun da soruşturma sürecinin bir parçası olması, kendini kahramanın yerine koyması ve ipuçları temelinde zihinsel bir sorgulama gerçekleştirmesi beklenir. Tabii ki kurgu; okurun gerçek suçluyu, romanın kahramanından önce bulmasını engelleyecek şekilde oluşturulur. Aynı zamanda olay örgüsü bir neden sonuç ilişkisi temelinde tersten başlar; öncelikle sonuç verilir, sonrasında nedenler ele alınır. Bu sayede hikâye; modern hayatın birbirini tekrar eden günlerinde nefes almak isteyen okura, kendi güvenli ortamında bir gerilim yaşama ve hikâyenin çözüme ulaşmasıyla rahatlama fırsatı sağlar.

35. Bu parçadan modern insanla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Rahatlamak için kurgusal dünya ve gerçek yaşam arasındaki zıtlıklara sığınmaktadır.
B) Polisiye türü sayesinde günümüzde kurgusal eserleri daha fazla okumaktadır.
C) Gündelik hayatın sıradanlığından kurtulmak için polisiye

türüne yönelmektedir.
D) Farklı kültürel özelliklerin çağdaş dünyayla bütünleşmesini beklemektedir.
E) Çevresindeki olayların nedenlerinden çok, sonuçlarına odaklanmaktadır.

36. Bu parçaya göre Edgar Allan Poe ve Agatha Christie'nin romanlarını okuyan birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?
A) Romanı okurken durmadan suçlunun kim olduğunu bulmaya çalıştım ama sonunda hiç aklıma gelmeyen birinin suçlu olduğunu öğrendim.
B) Romanı okurken olayların akışında kahramanın neler hissettiğini ve sonraki hamlesinin ne olabileceğini tahmin etmeye çalıştım.
C) Elimden bırakamadığım bu romanı okurken kimi zaman kendimi romanın içinde suçlunun peşinden koşarken gördüm.
D) Romanın başlarında bir toz bulutu gibi görünen olayların, romanın sonlarına doğru bir suçun etrafında geliştiğini anladım.
E) Ara sıra heyecanlandığım, bazen stres yaşadığım bu romanın sonuna geldiğimde mutlu olduğumu fark ettim.

37 – 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.
Pascal, insanların genellikle kendini tanımaya zaman harcamadığını ve kendi müşkül durumlarıyla yüzleşmekten kaçabilme umuduyla daima koşturduğunu ileri sürer. İnsanların bu "mutluluk arayışı oyunu" varmak değil, koşmak olarak nitelendirilebilir. Oysa koşmak sadece zihinleri dağıtmanın bir yoludur; koşturup dururken düşünceye yer kalmadığından zihin hakikate yüz çevirir, onu görmeyi erteler. Mutsuzluğun asıl nedeni, insanın kendi kendine odasında kalıp sessizce oturmayı bilememesidir. İnsanlar, sonu hiçbir yere varmayan aynı parkurda koşmaya devam eder. Böylece kendine yakından bakma görevinin ağır yükünden kaçar ve kendini acı bir uyanışa mahkûm ederek mutluluğa ulaşma arzusuyla başladığı noktaya her defasında geri döner. Koşmanın cazibesine kapılmıştır ama elde ettiğini sandığı mutluluk gerçek değildir.

37. Bu parçaya göre "mutluluk arayışı oyunu oynayan insanlar"**la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
A) Gerçek mutluluğa ulaşmada zorlandıkları
B) Sürekli bir arayış içinde oldukları
C) Kısır bir döngüde hapsoldukları
D) Kendilerini tanımaktan kaçındıkları
E) Beklentilerini keşfetmek için çabaladıkları

38. Bu parçaya göre "odasında sessizce oturabilen insan"**ı,** "koşmanın cazibesine kapılmış insan"**dan ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?**
A) Düşüncelerine odaklanarak kendisiyle yüzleşmeyi göze alması
B) İnsanlarla iletişim kurmaktan kaçınarak yalnız kalmak istemesi
C) Mutluluğu, gündelik hayatı akışına bırakarak bulacağına inanması
D) Kişiler arası çatışmalardan uzak durup dingin bir yaşam tercih etmesi
E) Hayatın dayattığı alışkanlıkları nasıl değiştirebileceğini sorgulaması

39 – 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.
Bilimin evrensel bir nitelik taşıdığı düşünülse de bilim insanlarının üslubu ve araştırma sonuçlarını sunma biçimleri, çalışmalarından daha fazla öne çıkar. Bu nedenle araştırma yapmaya ilk adımlarını atanlara önemli bilim insanlarının bu vasıfları, yol gösterici olarak sunulur. Söz gelimi Newton'ın hayatını anlatan bir metinde elma hikâyesi ön plana çıkar. Eğer bu hikâye olmasaydı Newton'ın Evrensel Kütle Çekim Yasası, sadece bilim insanlarının algılayışında kalabilirdi. Einstein da "Bilim, gündelik düşüncenin geliştirilip inceltilmesinden fazlası değildir." sözüyle bu durumu destekler. Bununla karmaşıklıktaki yalınlığı keşfetmek kadar keşfin yalınlıkla ifade edilmesini de vurgular. Kendisi de ünlü Genel Görelilik Kuramı'nı aktarırken karmaşık sayılar ve hesaplamaların yanına bir örnek iliştirir: Zaman görelidir çünkü eliniz kaynar suda iken bir dakika, bir saat gibi gelir; sevdiklerinizle geçirdiğiniz bir saat ise bir dakika.

39. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?
A) Bilimsel çalışma yapmaya yeni başlayanlara verilen öneriye
B) Bilim insanlarının çalışmalarına yansıyan özelliklerine
C) Bilim insanlarının başarılı ürünler ortaya koyduğu disiplinlere
D) Bilimsel araştırma sonuçlarının ifade edilme biçimine
E) Bilimsel araştırmaların günlük yaşamla ilişkilendirildiğine

40. Bu parçada yazarın savunduğu düşünceyi desteklemek için aşağıdaki örneklerden hangisi kullanılabilir?
A) William Bragg, bilimin asıl amacının "yeni kanıtlar bulmak değil, bilimle ilgili yeni düşünme biçimlerini keşfetmek" olduğunu söyler.
B) Cenap Şahabettin'e göre bilim "Eflatun gibi düşünüp okuma yazma bilmeyen annemin diliyle anlatmak"tır.
C) Carl Sagan'a göre bilim "bilgi birikiminden çok daha fazlasını düşünmenin bir yolu"dur.
D) M. Esat Erişirgil, "bilimin bize sadece gerçeği sunduğunu, barış ya da mutluluğu vadetmediğini" belirtir.
E) Cüneyt Ülsever, bilimi "yalnızca gerçeği arama yolculuğu" olarak ifade eder, asıl amaç onu bulmak değildir.